

Jolanta Rubik

Politechnika Częstochowska
Wydział Zarządzania
Katedra Finansów, Bankowości i Rachunkowości
jolanta.rubik@wz.pcz.pl

RAPORTOWANIE NIEFINANSOWE SPÓŁEK RESPECT INDEX PO ZMIANACH

Streszczenie: Raportowanie ESG (*Environment Social Government*) jest standardem wśród spółek giełdowych należących do RESPECT Index. Dlatego dla większości z nich wdrożenie od 2017 r. dyrektywy 2014/95/UE do polskiego prawa bilansowego nie przyniosło bardzo rewolucyjnych zmian. Nowością jest konieczność sporządzania przez duże JZP oświadczenia na temat informacji niefinansowych w sprawozdaniu z działalności, kiedy jednostka nie sporządza odrębnego sprawozdania na temat kwestii środowiskowych i pracowniczych, oraz opublikowanie Standardu Informacji Niefinansowej, który jest polską odpowiedzią na wytyczne GRI. Celem artykułu jest wskazanie najnowszych zmian w zakresie ujawniania informacji niefinansowych, jak również porównanie wybranych aspektów sposobu i zasad rozszerzonego raportowania niefinansowego, jakie wybrały spółki RI w pierwszym roku wdrożenia dyrektywy 2014/95/UE do polskiego prawa bilansowego. W artykule posłużono się metodą analizy literatury i aktów prawnych oraz raportów rocznych spółek giełdowych RI za 2017 r.

Słowa kluczowe: raporty roczne, raportowanie niefinansowe, spółki Respect Index.

JEL Classification: M41, M48.

Wprowadzenie

Raportowanie niefinansowe, do tej pory dobrowolne, dla niektórych jednostek w Polsce od 2017 r. stało się obowiązkiem. Wynika to z implementacji dyrektywy 2014/95/UE do polskiego prawa bilansowego. Raporty CSR czasem od kilku lat są nieodłącznym elementem sprawozdawczości tych jednostek, które zrozumiały ich znaczenie dla wizerunku i strategii firmy. Zmiany uregulowań prawnych tylko przyspieszyły to, co nieuniknione – konieczność informowania interesariuszy nie tylko o twardych danych liczbowych, ale również o aspektach

społecznych i środowiskowych. W ograniczonym zakresie obowiązek ten wynikał z art. 49 ust. 3 UoR oraz KSR 9.

W 2017 r. powiększyło się grono spółek należących do projektu Respect Index¹, w 2008 r. było to 16 spółek giełdowych, w 2018 r. jest ich 28. Skład indeksu zmienia się corocznie. Trafiają do niego firmy, które przechodzą trzy-stopniową weryfikację prowadzoną przez GPW i Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych: pod kątem płynności, komunikacji z rynkiem poprzez raporty bieżące, okresowe i strony internetowe oraz odpowiedzialnego społecznie zachowania wobec środowiska, społeczności i pracowników (*environment, social, government, ESG*). Analizuje to i weryfikuje firma Deloitte [Aluchna, 2013]. Wyniki dziesiątego już badania dowiodły, że spółki publiczne notowane na GPW sukcesywnie podnoszą standardy w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu i zrównoważonego rozwoju.

Celem artykułu jest wskazanie najnowszych zmian w zakresie ujawniania informacji niefinansowych, jak również porównanie sposobu i zasad raportowania niefinansowego, jakie wybrały spółki RI w pierwszym roku wdrożenia dyrektywy 2014/95/UE do polskiego prawa bilansowego.

1. Raportowanie niefinansowe w prawie

Raportowanie niefinansowe² nie jest nowością wynikającą z uchwalonych ostatnio aktów prawnych i zawartych w nich obowiązków. Obowiązek raportowania informacji niefinansowych istniał już w niektórych krajach europejskich, z tym, że cechowało je zróżnicowanie wymogów dotyczących ujawniania tych informacji w poszczególnych krajach UE oraz ograniczona dostępność i różna jakość informacji niefinansowej. W Polsce, zgodnie z zasadami rachunkowości, ujawnieniu powinny podlegać wszelkie zdarzenia mające istotny wpływ na wyniki finansowe i obraz spółki, w tym również zdarzenia o charakterze np. społecznym lub środowiskowym (art. 49 UoR). Jednak do tej pory brak było *stricte* obowiązku raportowania danych niefinansowych, a mimo to do końca 2016 r. wydanych zostało dobrowolnie ponad 300 raportów CSR. Świadczy to o rosną-

¹ Respect Index to pierwszy w Europie Środkowo-Wschodniej indeks spółek odpowiedzialnych, zapoczątkowany przez warszawską GPW w 2009 r. Mogą do niego aspirować spółki o najwyższej płynności, czyli wchodzące w skład indeksów WIG20, mWIG40 lub sWIG80.

² Raporty niefinansowe znane są również jako: raport zrównoważonego rozwoju; raport społecznej odpowiedzialności biznesu; raport CSR; raport oddziaływania społecznego; raport odpowiedzialności społecznej.

cej świadomości przedsiębiorstw, które uznały już takie raporty za element swojej strategii i budowania wizerunku na rynku. Niewątpliwie uchwalenie dyrektywy 2014/95/UE i jej implementacja do prawa polskiego przypieczętowały tylko znaczenie i nieuniknioną konieczność raportowania niefinansowego – na razie tylko dla „wybrańców”. Nowe regulacje obejmą ok. 6000 przedsiębiorstw w UE, z tego ok. 300 podmiotów w Polsce – 148 jednostek zainteresowania publicznego (JZP), będących jednostkami dominującymi grup kapitałowych, będzie przygotowywać skonsolidowane sprawozdania, natomiast 131 to JZP, które samodzielnie przekraczają progi i będą objęte – dodatkowo lub tylko – obowiązkiem raportowania na poziomie jednostkowym [www 2].

Zmiana podejścia do zarządzania i raportowania tworzy dla przedsiębiorstw szansę na budowanie wartości przedsiębiorstw w innowacyjny i oczekiwany przez interesariuszy sposób [www 3], zgodny z celami zrównoważonego rozwoju uchwalonymi w 2015 r. na forum ONZ³. Według Global Reporting Initiative korzyści wynikające z monitorowania i raportowania danych niefinansowych są m.in. następujące:

- 1) budowa zaufania,
- 2) doskonałe procesy i systemy,
- 3) postęp w realizacji wizji i strategii,
- 4) zmniejszenie kosztów *compliance*,
- 5) przewaga konkurencyjna.

Jednostki raportujące na polskim rynku jako elementy motywujące do podejmowania raportowania niefinansowego wymieniały [www 4]:

- 1) strategię zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnego biznesu,
- 2) edukację otoczenia,
- 3) potrzebę usystematyzowania informacji o spółce w jednym dokumencie,
- 4) edukację wewnętrzną,
- 5) monitorowanie postępów,
- 6) reputację, transparentność, przejrzystość,
- 7) pozycję lidera branżowego.

---

³ 17 celów zrównoważonego rozwoju (*Sustainable Development Goal*, SDG) – uzgodniony przez przedstawicieli państw członkowskich ONZ, biznesu, licznych instytucji i organizacji plan na rzecz zrównoważonego rozwoju, umocnienia pokoju i wolności na świecie. SDGs zobowiązano się zrealizować do 2030 r. – stąd nazwa dokumentu Agenda 2030. *People, Planet, Prosperity, Peace, Partnership* – to pięć punktów odniesienia. Cele pokrywają spektrum kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem, w tym: wyeliminowanie ubóstwa i głodu, poprawienie stanu zdrowia i edukacji, bardziej zrównoważone miasta, zwalczanie zmian klimatycznych, ochrona oceanów i lasów.

Dyrektywa 2014/95/UE zastąpiła dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy. Do polskiego prawodawstwa została implementowana poprzez dwa akty prawne:

- w zakresie wymogów rozszerzonego raportowania informacji niefinansowych – zmiana ustawy o rachunkowości [Ustawa o zmianie ustawy o rachunkowości, 2017, poz. 61],
- w zakresie wymogów ujawniania informacji o polityce różnorodności w odniesieniu do składu organów spółki – zmiana rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych [Rozporządzenie Ministra Finansów zmieniające rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych..., 2016, poz. 860].

Nowym obowiązkiem rozszerzonego raportowania niefinansowego, począwszy od roku obrotowego 2017, są objęte te jednostki JZP (wymienione w art. 3 ust. 1e pkt. 1-6 UoR), które spełniają zdefiniowane przez ustawodawcę kryteria odnośnie do średniorocznego zatrudnienia i sumy bilansowej lub przychodów. Jeśli w bieżącym i w poprzednim roku obrotowym:

- średnioroczne zatrudnienie wynosi min. 500 osób,
- suma aktywów bilansu wynosi > 85 mln PLN lub suma przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów wynosi > 170 mln PLN,

to spółka ma obowiązek ujawnienia danych niefinansowych w formie:

- oświadczenia na temat informacji niefinansowych, które stanowi integralny element sprawozdania z działalności jednostki lub grupy w KRS, w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego lub
- odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, sporządzonego opcjonalnie wraz ze sprawozdaniem z działalności, publikowanego na stronie internetowej firmy, w terminie do 6 miesięcy od dnia bilansowego biegły rewident potwierdza fakt sporządzenia oświadczenia bądź odrębnego sprawozdania.

Spółka zależna i dominująca niższego stopnia, jeśli wypełnia samodzielnie ww. kryteria, będzie zwolniona ze sporządzania jednostkowego oświadczenia na temat informacji niefinansowych, jeśli spółka dominująca obejmie ją oświadczeniem grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych⁴.

---

⁴ Kryteria obowiązujące dla jednostek dominujących grup kapitałowych – patrz art. 60 ust. 2 i 6 UoR.

Oświadczenie dotyczyć ma kwestii środowiskowych; społecznych; pracowniczych; poszanowania praw człowieka; przeciwdziałania korupcji i łapownictwu. Zakres wymaganych ujawnień rozszerzonego raportowania niefinansowego obejmuje:

- opis modelu biznesowego,
- kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki,
- opis polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do ww. kwestii, a także opis rezultatów ich stosowania,
- opis procedur należytej staranności – jeśli stosowane w ramach polityk,
- opis istotnych ryzyk związanych z powyższymi kwestiami, w tym ryzyk związanych z produktami jednostki lub jej relacjami z otoczeniem zewnętrznym, w tym z kontrahentami oraz w jaki sposób są zarządzane⁵.

Dyrektywa nakłada obowiązek zastosowania zasady „stosuj lub wyjaśnij” (*comply or explain*), co oznacza, iż w przypadku, gdy dana jednostka nie prowadzi polityki w zakresie jednej lub kilku kwestii, ma ona obowiązek ujawnić ten fakt oraz podać przyczyny.

Jednostki niespełniające wymagań w zakresie nowych ujawnień są obowiązane do stosowania dotychczasowych obowiązków ujawniania w ramach sprawozdania z działalności pewnego minimum informacji na temat kwestii środowiskowych i pracowniczych.

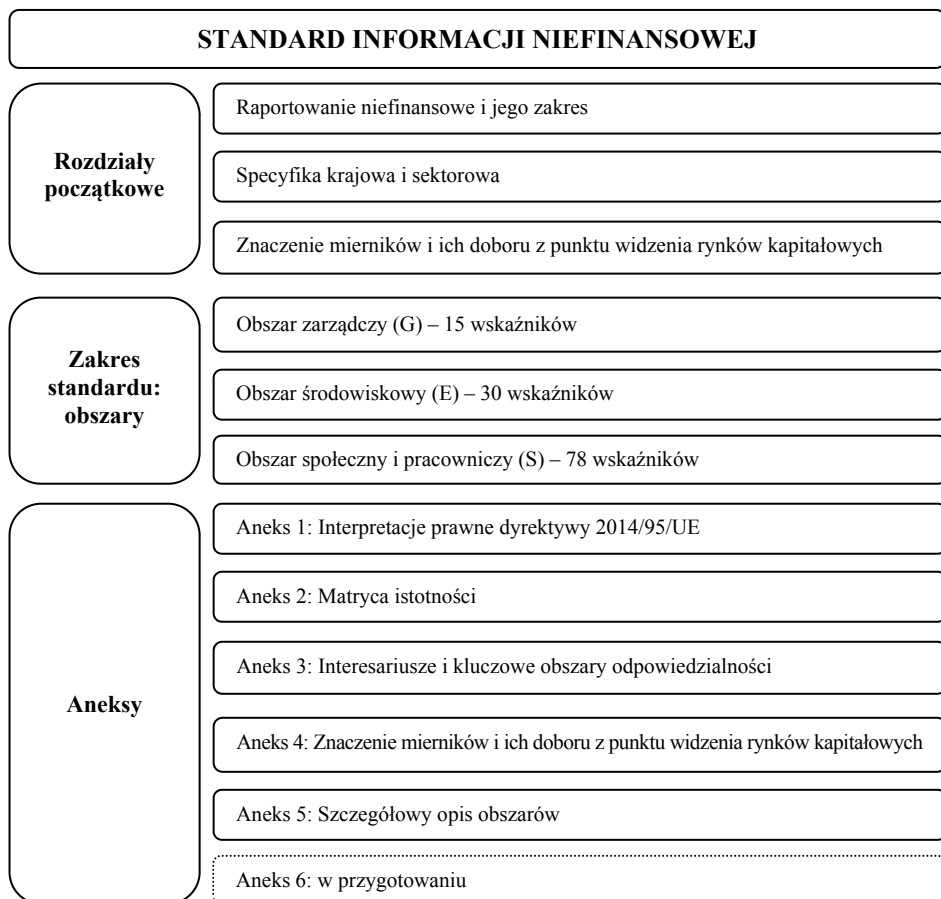
2. Standard Informacji Niefinansowej

Standard Informacji Niefinansowej został opublikowany 17 października 2017 r. w odpowiedzi na obowiązki wynikające z dyrektywy 2014/95/UE implementowanej do polskiego prawa ustawą o zmianie ustawy o rachunkowości [Ustawa o zmianie ustawy o rachunkowości, 2017, poz. 61]. Nad jego opracowaniem czuwały Fundacja Standardów Raportowania i Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych w konsultacji z innymi organizacjami i instytucjami oraz ekspertami mającymi doświadczenie w kwestiach raportowania informacji niefinansowych oraz tematyce zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu. Na początku 2018 r. ukazała się publikacja FSR przykładowej struktury raportu niefinansowego sporządzonego wg SIN o charakterze informacyjno-edukacyjnym.

---

⁵ Art. 49b ust. 2 i 3 UoR.

Standard ma ułatwić polskim spółkom obowiązkowe raportowanie informacji dotyczących zagadnień środowiska naturalnego, społecznych i pracowniczych. SIN składa się z części podstawowej oraz pięciu aneksów uzupełniających (rys. 1).

Rys. 1. Struktura Standardu Informacji Niefinansowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Standard Informacji Niefinansowej [2017].

W przygotowaniu jest aneks 6, który będzie mapował wskaźniki z SIN z wskaźnikami z GRI, Respect Index oraz SDG (*Sustainable Development Goal*). Jak wskazuje redaktor naczelny SIN, podstawowymi zaletami polskiego standardu są [www 5]:

- prosty układ i konstrukcja dla potrzeb spółek, które do tej pory nie raportowały informacji niefinansowych,
- wsparcie przy określaniu istotności ujawnianych zagadnień niefinansowych,

- dostosowanie do specyfiki polskich spółek i GPW z możliwością zastosowania przez inne podmioty,
- duże merytoryczne wsparcie w nauce raportowania niefinansowego i zintegrowanego dla spółek, które w przyszłości korzystałyby z innych standardów międzynarodowych.

SIN ma stanowić wsparcie szczególnie dla spółek rozpoczynających raportowanie, nie jest normą konkurencyjną wobec GRI, chociaż można się pokusić o wstępne porównanie obu tych wytycznych raportowania (tabela 1).

Tabela 1. Porównanie wytycznych GRI G4 oraz SIN

GRI	SIN
1	2
<p>Kategoria: Ekonomiczna – aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyniki ekonomiczne – obecność na rynku – pośredni wpływ ekonomiczny – praktyki zakupowe 	<p>Obszar zarządczy (G)</p> <ul style="list-style-type: none"> G.1. Opis modelu biznesowego i strategicznych kierunków rozwoju G.2. Ład zarządczy G.3. Zarządzanie ryzykiem społecznym i środowiskowym G.4. Zarządzanie etyką
<p>Kategoria: Środowiskowa – aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – materiały/surowce – energia – woda – bioróżnorodność – emisje – ścieki i odpady – produkty i usługi – zgodność z regulacjami – transport – ogólne – ocena środowiskowa dostawcy – mechanizmy skargowe dotyczące kwestii środowiskowych 	<p>II. Obszar środowiskowy (E)</p> <ul style="list-style-type: none"> E.1. Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: surowce i materiały E.2. Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: paliwa i energia E.3. Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: woda E.4. Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: bioróżnorodność E.5. Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: emisje do atmosfery E.6. Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: odpady i ścieki E.7. Pozostałe aspekty bezpośredniego i pośredniego oddziaływania na środowisko E.8. Rozszerzona odpowiedzialność środowiskowa: produkty i usługi
<p>Kategoria: Społeczna Podkategoria: Praktyki zatrudniania i godnej pracy – aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zatrudnienie – stosunki pomiędzy pracownikami a kadłą zarządzającą – bezpieczeństwo i higiena pracy – szkolenia i edukacja – różnorodność i równość szans – równość wynagrodzenia kobiet i mężczyzn – ocena dostawcy pod kątem praktyk zatrudniania – mechanizmy skargowe dotyczące praktyk zatrudniania <p>– Podkategoria: Prawa człowieka – aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – inwestycje – niedyskryminowanie – wolność zrzeszania się i zawierania układów zbiorowych 	<p>III. Obszar społeczny i pracowniczy (S)</p> <ul style="list-style-type: none"> S.1. Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne S.2. Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń S.3. Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania S.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) S.5. Rozwój i edukacja S.6. Zarządzanie różnorodnością S.7. Prawa człowieka S.8. Praca dzieci i praca przymusowa S.9. Społeczności lokalne i zaangażowanie społeczne S.10. Przeciwdziałanie korupcji S.11. Bezpieczeństwo produktów i konsumentów S.12. Komunikacja marketingowa S.13. Ochrona prywatności S.14. Oznakowanie produktów S.15. Pozostałe kwestie społeczne i rynkowe

cd. tabeli 1

1	2
<ul style="list-style-type: none"> - praca dzieci - praca przymusowa lub obowiązkowa - praktyki w zakresie bezpieczeństwa (praw człowieka) - prawa ludności rdzennej - system oceny okresowej (prawa człowieka) - ocena dostawcy pod kątem poszanowania praw człowieka - mechanizmy skargowe dotyczące praw człowieka - Podkategoria: Społeczeństwo – aspekty: <ul style="list-style-type: none"> - społeczności lokalne - zapobieganie korupcji - zasady dotyczące udziału w życiu publicznym - zachowania antykonkurencyjne - zgodność z regulacjami - ocena dostawcy pod kątem kwestii społecznych - mechanizmy skargowe dotyczące wpływu społecznego - Podkategoria: Odpowiedzialność za produkt – aspekty: <ul style="list-style-type: none"> - zdrowie i bezpieczeństwo klientów - znakowanie produktów i usług - komunikacja marketingowa - prywatność klienta - zgodność z regulacjami 	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [www 1] oraz Standard Informacji Niefinansowej [2017].

Największe różnice występują w obszarze pierwszym: wg GRI – ekonomicznym, natomiast wg SIN – zarządczym. SIN jest tutaj dostosowany do warunków polskich – uwzględnia model biznesowy, ład zarządczy, etykę, czyli kwestie mocno eksponowane w naszym kraju w ostatnich latach, zarówno w literaturze, jak i w praktyce działalności gospodarczej. Bardzo podobne aspekty mają obszary środowiskowe obu wytycznych, natomiast największy nacisk położony jest na obszar społeczny i pracowniczy. Widoczne jest to zarówno w rozbudowanych podkategoriach GRI, jak i ilości wskaźników w SIN (patrz rys. 1).

3. Raportowanie niefinansowe spółek RI w 2017 r. – wybrane aspekty

Dla sprawozdawczości przedsiębiorstw, szczególnie spółek publicznych, charakterystyczny obecnie jest rozwój innych raportów niż sprawozdanie finansowe czy komentarz zarządu. Raporty niefinansowe miewają bardzo zróżnicowaną i elastyczną formę i treść [Walińska, 2015]. Niektóre spółki sporządzają

już raporty zintegrowane, ujmując w kompleksowy i spójny sposób informacje o charakterze finansowym i niefinansowym, co umożliwiła pełniejszą ocenę zdolności firmy do kreowania i utrzymywania wartości [Samelak, 2013].

W artykule zanalizowano opublikowane za 2017 r. sprawozdania roczne 28 spółek giełdowych zgłoszonych do Respect Index od grudnia 2016 r. Jedna spółka na dzień zakończenia niniejszej publikacji nie opublikowała jeszcze raportów rocznych, więc próba badawcza wyniosła 27 spółek. Sprawozdania zanalizowano pod kątem:

- formy prezentacji danych niefinansowych, czyli wyboru pomiędzy oświadczeniem o informacjach niefinansowych a odrębnym sprawozdaniem dotyczącym informacji niefinansowych,
- wykorzystanych wytycznych i norm dotyczących raportowania niefinansowego,
- informacji o weryfikacji zewnętrznej danych niefinansowych (tabela 2).

Na 27 spółek RI 14 sporządziło oświadczenie (o objętości od kilku do kilkudziesięciu stron) na temat informacji niefinansowych w sprawozdaniu zarządu z działalności. Trzynaście spółek przedstawiło odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, nazywane również raportem niefinansowym, raportem o danych niefinansowych lub raportem społecznej odpowiedzialności.

Tabela 2. Prezentacja informacji niefinansowych w sprawozdaniach rocznych za 2017 r. spółek giełdowych Respect Index

Przyjęte kryteria analizy informacji niefinansowej		Liczba spółek	Udział %
FORMA PREZENTACJI INFORMACJI NIEFINANSOWYCH	Oświadczenie na temat informacji niefinansowych w sprawozdaniu z działalności (rozwinęte)	14	51,9%
	Odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, w tym:	14	51,9%
	– punkt informujący w sprawozdaniu z działalności	8	29,6%
	– brak informacji w sprawozdaniu z działalności	6	22,2%
	obie formy	1	3,7%
ZASTOSOWANE NORMY I WYTYCZNE	GRI G4, w tym:	21	77,8%
	– GRI 4 ze wskaźnikami sektorowymi	5	18,5%
	– GRI 4 i inne, np. GC, PN ISO	5	18,5%
	SIN	4	14,8%
	Wskaźniki własne	4	14,8%
Brak informacji	4	14,8%	
ZEWNETRZNA WERYFIKACJA RAPORTU NIEFINANSOWEGO	Poddany weryfikacji	4	14,8%
	Niepoddany weryfikacji	4	14,8%
	Brak informacji	19	70,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych za 2017 r. spółek RI.

Jedna spółka sporządziła zarówno obszerne oświadczenie w SZD, jak i odrębny raport zrównoważonego rozwoju. Należy domniemywać, że część spółek,

które sporządziły oświadczenie, opublikuje jeszcze odrębne raporty CSR, gdyż osiem z nich w poprzednich latach takowe publikowało, nie zawsze jednak z coroczną częstotliwością. Pięć spółek z grona tych, które wydały oświadczenie, opublikowało w 2016 r. zintegrowany raport roczny i zapowiedziało jego opublikowanie również za 2017 r.

W kwestii zastosowanych norm i wytycznych 21 spółek wyraźnie wskazało wykorzystanie Global Reporting Initiative w wersji G4 [www 1], zazwyczaj na poziomie podstawowym Core. Pięć z nich wspomniało o zastosowaniu wskaźników sektorowych, również pięć spółek wskazało inne normy, jak Global Compact czy PN ISO 26000. Zaledwie cztery spółki, czyli niespełna 15% z badanej grupy, zaznaczyły zastosowanie SIN. Jest to jednak zrozumiałe w pierwszym roku jego wdrożenia, tym bardziej że standard opublikowany został dopiero pod koniec 2017 r. W raportach rocznych czterech spółek nie znaleziono żadnej informacji czy odniesienia do jakichkolwiek norm i wytycznych poza – standardowo – Ustawą o rachunkowości.

Weryfikacja zewnętrzna informacji niefinansowych nie jest na chwilę obecną obligatoryjna, jednak cztery spółki zdecydowały się na nią, informując o tym interesariuszy. Cztery spółki wyraźnie wskazały, że nie poddają danych niefinansowych takiej weryfikacji, a 19 spółek nie wspomniało na ten temat nic.

Podsumowanie

Tradycyjne sprawozdanie finansowe od kilku lat przekształca się w raport biznesowy, który zawiera informacje o potencjale przedsiębiorstwa, jego wartości obecnej i możliwości jej wzrostu w toku zrównoważonego rozwoju [Śniezek, 2016]. Na IV Forum Rachunkowości, zorganizowanym przez Szkołę Główną Handlową w 2017 r., pojawiło się określenie „opis gospodarczy” sformułowane przez A. Karmańską, z kolei E. Walińska pisze, że „modna stała się narracja” [Walińska, 2015]. Obok informacji finansowych mamy dane niefinansowe, dane liczbowe uzupełniane są opisem, podmioty korzystają zarówno z uregulowań obligatoryjnych, jak i ujawnień dobrowolnych, przekazują informacje zarówno retro, jak i prospektywne [Śniezek, 2016].

Autorka ma świadomość, że ze względu na objętość opracowania, jak również z powodu braku publikacji raportów zintegrowanych niektórych spółek, poruszyła jedynie wybrane aspekty. Jest to jednak ogólne wskazanie za 2017 r.: jak postąpiły spółki w podstawowych kwestiach rozszerzonego raportowania niefinansowego, jaką zastosowały formę ujawnienia informacji niefinansowych, które standardy czy wytyczne, oraz czy zastosowały zewnętrzną weryfikację.

Z podjętej analizy wynika, że na razie połowa spółek zdecydowała się na ujawnienie informacji niefinansowych w sprawozdaniu z działalności, a druga połowa w odrębnym sprawozdaniu. Mając jednak na uwadze, że raporty zintegrowane i raporty CSR były w pozostałych 50% spółek sporządzane w ubiegłych latach, należy domniemywać, że odrębne raporty niefinansowe stają się normą w spółkach wyróżnionych w RI. Wiodącą normą sporządzania informacji niefinansowych są wytyczne GRI. Jeśli jednak już po kilku miesiącach funkcjonowania część z nich wskazała również SIN, świadczyć to może o dobrym odbiorze standardu przez raportujących.

Rosnące znaczenie sprawozdawczości niefinansowej przekłada się na dobrowolne angażowanie niezależnej strony trzeciej w celu jej weryfikacji. Z jednej strony, jak wskazuje J. Krasodomska, mimo deklarowanego przez ankietowanych niskiego zaufania do wiarygodności danych niefinansowych analitycy finansowi nie widzą potrzeby poddawania tych sprawozdań niezależnemu audytowi, z drugiej strony pozytywny trend podkreśla J. Wiśniewska – wg jej badań w 2013 r. zewnętrznej kontroli podlegało 47% raportów społecznej odpowiedzialności w polskich spółkach, a rok później – już 61,3% [Kutera i Zysnarska-Dworczak, 2018].

Weryfikację zewnętrzną w badanej próbie zastosowało 15% spółek RI, autorka sądzi jednak, że będzie to trend rosnący, gdyż audyt zewnętrzny zwiększa wiarygodność i przejrzystość przekazanych interesariuszom informacji, a tym samym zaufanie do podmiotu.

Literatura

- Aluchna M. (2013), *Ramy teoretyczne i metodologiczne badania* [w:] P. Płoszajski (red.), *Strategie społecznej odpowiedzialności polskich spółek giełdowych*, Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa.
- Anam L., Kacprzak J. (2017), *Raportowanie niefinansowe. Poradnik dla raportujących*, wyd. II popr., Ministerstwo Rozwoju, Warszawa.
- Kutera M., Zysnarska-Dworczak B. (2018), *Narracja w sprawozdawczość – jak ją weryfikować?*, „Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów SGH”, nr 160.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 25.05.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim. Dz.U. 2016, poz. 860.
- Samelak J. (2013), *Zintegrowane sprawozdanie przedsiębiorstwa społecznie odpowiedzialnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań.

- Standard Informacji Niefinansowej (2017), Fundacja Standardów Raportowania, Warszawa.
- Śnieżek E. (2016), *Raportowanie informacji o społecznej odpowiedzialności biznesu. Studium przypadku Lasów Państwowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Ustawa z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości. Dz.U. 2018, poz. 395.
- Ustawa z dnia 15.12.2016 r. o zmianie ustawy o rachunkowości. Dz.U. 2017, poz. 61.
- Walińska E. (2015), *Zintegrowany raport – początek końca sprawozdania finansowego?*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, nr 82(138).
- [www 1] Global Reporting Initiative G4, Wytyczne dotyczące raportowania, https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/pl/Documents/Reports/pl_GRI_G4_zasady_raportowania_i_wskazniki.pdf.
- [www 2] Analiza *Ujawnianie informacji niefinansowych 1/2017*, Forum odpowiedzialnego biznesu, https://www.mf.gov.pl/c/document_library/get_file?uuid=2d9f133c-75a9-4541-bbe8-a30ebe3360d8&groupId=764034.
- [www 3] www.sdgs.pl/cele-zrownowazonego-rozwoju.
- [www 4] Raportowanie odpowiedzialnego biznesu 2013, CSRinfo, <http://www.csrinfo.org/projekty/raportowanie-niefinansowe-polscecykl-badan/>, za: Anam L., Kacprzak J. (2017), *Raportowanie niefinansowe. Poradnik dla raportujących*, wyd. II popr., Ministerstwo Rozwoju, Warszawa.
- [www 5] http://www.csrinfo.org/wp-content/uploads/2017/10/05_Jak-korzysta%C4%87-ze-Standardu-Informacji-Niefinansowych_Jacek-Dymowski.pdf.

NON-FINANCIAL REPORTING OF RESPECT INDEX COMPANIES AFTER CHANGES

Summary: ESG (Environmental Social Governance) reporting is a standard among listed companies belonging to the RESPECT Index. Therefore, for the majority of them, the implementation of the 2014/95/EU Directive to the Polish balance sheet law from 2017 did not bring about any revolutionary changes. What is new, is the duty for a major JZP to draft a declaration on non-financial information in the activity report, when the entity does not prepare a separate report on environmental and employee issues, and the publication of the Non-Financial Information Standard, which is the Polish response to the GRI guidelines. The aim of the article is to indicate the latest changes in the disclosure of non-financial information, as well as a comparison of selected aspects of the method and principles of extended non-financial reporting selected by RI companies in the first year of implementation of Directive 2014/95/EU to Polish balance sheet law. The article uses the method of analyzing the literature and legal acts as well as annual reports of listed companies RI for 2017.

Keywords: annual reports, non-financial reporting, Respect Index companies.